

REFERAT Valgbestyrelse til kommunale valg (2022-2025) d. 17-05-2023

Mødedato Onsdag d. 17. maj 2023 kl. 08:30

Mødested Vedsted, 4. sal

Mødedeltagere Mads Skau, Signe Knappe, Børge Koch (Fravær), Kjeld Thrane, Henrik Rønnow, Julie Juhler (Fravær), Hanne Pedersen (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Antal valgsteder og placeringer i Haderslev Kommune.....	4
Eventuelt.....	8
Underskriftsside.....	9

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Valgsekretariatet indstiller, at

- dagsordenen godkendes.

Beslutning i Valgbestyrelse til kommunale valg den 17-05-2023

Godkendt.

Fraværende:

Børge Koch

Julie Juhler

Hanne Pedersen

Fraværende Børge Koch, Julie Juhler, Hanne Pedersen

Punkt 2: Antal valgsteder og placeringer i Haderslev Kommune

23/10473

Sagsresume

Drøftelse af antal valgsteder og kriterier for placering af valgsteder samt den videre politiske proces.

Indstilling

Valgsekretariatet indstiller, at

- antal valgsteder og kriterier for placering af valgsteder samt den videre politiske proces drøftes.

Sagsfremstilling

Valgsekretariatet har efter folketingsvalget i november 2022 evalueret valgets forløb med de forskellige parter, der deltog i forberedelsen samt afholdelsen af valget. Derudover har der været holdt et møde med partiforeningerne omkring antallet af valgsteder. I Haderslev Kommune er ca. 40.600 vælgere fordelt på i alt 34 afstemningssteder.

Hovedpointerne, som alle parter, politisk udpegede som administrative, gav udtryk for, er:

- at det er hensigtsmæssigt at kigge på antallet af valgsteder. Argumenterne er mange, men følgende går igen:
  - Det er for flere partier vanskeligt at rekruttere det krævede antal valgstyrere til bemanding af 34 valgsteder.
  - Forholdene på enkelte af de 34 lokationer, der i dag anvendes som valgsteder, er vanskelige at afholde valg under og lever ikke op til f.eks. arbejdsmiljømæssige krav samt krav til tilgængelighed.
  - At der er behov for flere administrative kræfter på nogle af valgstederne, for at valgdagen og optællingen afstemmer forløber mere effektivt end i dag.
  - Opmærksomhed på, at nogle valgstyrere og tilforordnede har svært ved at holde til aktiv deltagelse hele valgdagen. Til folketingsvalget var der mulighed for at tilforordnede at deltage en halv dag, men der var ikke mange som benyttede sig af det.
  - Valgdagen bliver lang for valgstyrere og tilforordnede på de små valgsteder, hvor der er langt imellem stemmeafgivning.

Hertil kan tilføjes, at der ved kommunalvalget er et stort ønske fra de tilstedeværende politikere, at få valghesultatet så hurtigt som muligt.

Til mødet med partiforeningerne blev der nævnt nogle opmærksomhedspunkter i forbindelse med en eventuel reduktion af valgsteder:

- Der skal opstilles objektive kriterier som afstand og antal stemmeberettigede.
- Tilgængelighed
- Der er mange følelser i at nedlægge valgsteder.
- Kigge på valgdistrikternes sammensætning, ikke på sognegrænser.

Noter fra mødet med partiforeningerne den 2. marts 2023 er vedlagt som bilag 1.

Forudsætninger for et valgsted, der fungerer optimalt

Valgsekretariatet vurderer, at følgende forhold skal være til stede på et givent valgsted:

- Tilgængelighed for vælgerne
  - Tilgængelighed for alle med fysiske funktionsnedsættelser.
  - Tilstrækkeligt antal parkeringspladser.
  - Gode adgangsforhold - både trafikale samt ind i valglokalet.
  - Mulighed for separat ind- og udgang samt struktureret kødannelse.
- Gode og ordnede forhold for valgbehandling.
- Umiddelbar adgang til rindende vand, toiletforhold, køleskab og kaffemaskine, pauserum og gode spiseforhold (arbejdsdagen er ved de fleste valg på minimum femten timer).
- Varme i lokalet.
- Store og rummelige lokaler med god belysning. Størrelsen på lokalerne er vigtige, når der afholdes flere valgbehandlinger samtidig, samt for en effektiv og sideløbende optælling ved flere valg.

Herudover skal valgstedet leve op til relevant lovgivning.

Færre valgsteder

Når vi afholder valg i Haderslev Kommune, er det vigtigt at give borgerne de bedst mulige betingelser for at deltage i valgbehandlingen og dermed opnå så stor valgdeltagelse som muligt.

Det skal ske i balance med:

- at levere et sikkert valgresultat så hurtigt som muligt på valgaftenen og til fintællingen.
- at have de bedst mulige rammer og arbejdsbetingelser for valgets politiske og administrative medarbejdere.
- et optimeret ressourceforbrug.

På baggrund af evalueringerne og med henblik på, at Haderslev Kommune fortsat afholder valg, der fastholder nærdemokratiet og giver borgerne de bedst mulige betingelser for at deltage i valgbehandlingen, foreslår Valgsekretariatet, at placeringen af valgsteder tager udgangspunkt i følgende kriterier:

- Afstanden til et valgsted må som udgangspunkt maksimalt være 5 kilometer.
- Dog må maksimalt 5 % af et valgstedes tilknyttede vælgere have mere end 5 kilometer til valgstedet.
- Der laves nye valgdistrikter, som ikke nødvendigvis følger sognegrænserne.

Derudover skal der kigges på, hvilke lokaliteter i kommunen der lever op til de givne rammer for at fungere som valgsted. Ved primært at afholde valg i haller, istandsatte forenings- og forsamlingshuse og på skoler i området sikrer Haderslev Kommune, at kravene og ønskerne til tilgængelighed, parkerings- og adgangsforhold, ordnede forhold for valgbehandling samt størrelsen på lokalerne imødekommes.

Færre valgsteder vil have følgende gevinster:

- Hurtigere optælling og hurtigere resultat på valgaftenen
- Mulighed for brug af færre valgstyrere og valgtilforordnede, hvilket kan lette partiernes arbejde med at finde de rette kræfter.
- Mulighed for brug af flere valgsekretærer og stemmetællere på valgstederne.
- Der indføres digitale valglister på samtlige valgsteder. Udgiften hertil vil blive lavere ved færre valgsteder.
- Et langt mere håndterbart set-up administrativt med mindre risiko for skader på valgmateriel og mindre risiko for fejl i forbindelse med fragt af for eksempel brevstemmer.
- Egnede lokaler på alle valgsteder
- Færre udgifter.

Et flertal af landets kommuner har i de forgangne år besluttet at etablere større valgsteder. Senest kan nævnes, at kommunalbestyrelsen i Thisted Kommune har reduceret 26 valgsteder til 15 i nuværende valgperiode.

I modsætning til den landsdækkende tendens blev der ved sammenlægningen af daværende Gram, Vojens og Haderslev kommuner samt 4 sogne til ”ny” Haderslev Kommune ikke reduceret i antallet af valgsteder. Kort over valgsteder i Haderslev Kommune er vedlagt som bilag 2.

Oversigt over Haderslev Kommunes valgsteder sammenholdt med de øvrige sønderjyske kommuner er vedlagt som bilag 3.

Transport til valgsted

For at sikre, at alle har mulighed for at stemme, tilbyder flere kommuner gratis transport til valgstedet, hvis borgeren ikke selv har mulighed for at komme frem. Vejen Kommune tilbyder for eksempel gratis kørsel med taxa. og på fyn kan borgerne køre gratis med bus og flexkørsel på valgdagen mod fremvisning af valgkort.

Brevstemmer

Flere og flere vælgere afgiver i dag deres stemme som en brevstemme, og Covid-19-pandemien satte yderligere skub i denne udvikling. Ved folketingsvalget i 2022 brevstemte 2.841 borgere i Haderslev Kommune. Ved folketingsvalget i 2007 brevstemte 1.516 borgere og til folketingsvalget i 2016 var der 2.315 borgere, som valgte at brevstemme. Det forhøjede antal brevstemmer reducerer tilsvarende det antal vælgere, der fysisk skal betjenes på det enkelte valgsted.

Samtidig med at der arbejdes på færre valgsteder bør der ses på muligheden for at forbedre muligheden for at brevstemme, for eksempel med udvidede åbningstider på nuværende brevstemmesteder, og ved at være målrettet til stede i de områder, hvor et afstemningssted er blevet nedlagt. Udover at være en service til vælgerne i kommunen, er det et tiltag, der målrettet skal medvirke til, at Haderslev Kommune fastholder valgdeltagelsen – også efter en eventuel sammenlægning af afstemningssteder.

Center for Valg og Partier ved Københavns Universitet har undersøgt sammenhængen mellem antal valgsteder og valgdeltagelsen i Danmark. Det kan ikke konkluderes entydigt, at valgdeltagelsen vil falde, hvis der nedlægges valgsteder. Notat om sammenhængen mellem antal valgsteder og valgdeltagelsen i Danmark er vedlagt som bilag 4.

Den politiske proces

Valgsekretariatet foreslår, at den politiske proces forløber således:

1. Sag til kommunalbestyrelsen, hvor det skal besluttes om der skal igangsættes et arbejde med at udarbejde nye valgdistrikter og reducere valgsteder - og i så fald efter hvilke kriterier valgstederne skal placeres.
2. Valgsekretariatet udarbejder et forslag til placering af valgsteder og nye valgdistrikter som forelægges partiforeningerne og valgbestyrelsen.
3. Forslaget til placering af valgsteder og nye valgdistrikter sendes til godkendelse i kommunalbestyrelsen.

Procedure

- Valgbestyrelsen 17. maj 2023.

Beslutning i Valgbestyrelse til kommunale valg den 17-05-2023

Antal distrikter og valgsteder blev drøftet. Der arbejdes videre med det fremlagte forslag og partiforeningerne indkaldes til møde omkring justerede rammer for valg. Der skal lægges vægt på at bevare den relative høje valgdeltagelse, og give borgerne bedre muligheder for deltagelse i valg. Valgbestyrelsen forelægges forslag til nye tiltag, valgdistrikter og valgsteder inden det behandles i kommunalbestyrelsen.

Fraværende:

Børge Koch

Julie Juhler

Hanne Pedersen

Bilag

Noter fra opstartsmøde møde med partiforeninger ift. valgsteder

Valgdistrikter og antal stemmeberettigede

Oversigt over Haderslev Kommunes valgsteder sammenholdt med de øvrige sønderjyske kommuner

Notat om sammenhængen mellem antal valgsteder og valgdeltagelsen i Danmark

Fraværende Børge Koch, Julie Juhler, Hanne Pedersen

Punkt 3: Eventuelt

Beslutning i Valgbestyrelse til kommunale valg den 17-05-2023

-

Fraværende:

Børge Koch

Julie Juhler

Hanne Pedersen

Fraværende Børge Koch, Julie Juhler, Hanne Pedersen

Punkt 4: Underskriftsside

Sagsresume

Valgbestyrelsen skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".

Fraværende Børge Koch, Julie Juhler, Hanne Pedersen